

Llibres de Baptismes de la Parròquia de Santa Maria del Mar

(Continuació)

Les notes demogràfiques de Palamós a la segona meitat del segle XVI
son les següents:

En l'any	1563	hi hagueren	40 naixements.	
» »	1564	»	40	»
» »	1565	»	52	»
» »	1566	»	46	»
» »	1567	»	50	»
» »	1568	»	71	»
» »	1569	»	53	»
» »	1570	»	68	»
» »	1571	»	57	»
» »	1574	»	65	»
» »	1575	»	54	»
» »	1579	»	67	»
» »	1580	»	55	»

El promig resulta ésser de 55.

En l'any	1914	hi hagueren	168 naixements.
» »	1915	»	154 »
» »	1916	»	124 »
» »	1917	»	106 »

El promig resulta ésser de 138.

Si en aqueixos anys del segle XX, Palamós comptava 8.000 habitants, trobem, en proporció, que en el segle XVI era de 3.200.

Hi havien les indústries de construcció de naus i de teixits. Llavors, com ara, Palamós estava mancat d'agricultura. Sols quatre cases figuren com a pagesos. La mar omple la vida antiga de Palamós: mestres d'aixa i calafats a la platja, pescadors, mariners. La mar li obre les portes del món i així en el segle XIII, el rei Jaume II d'Aragó va aplegar en la nostra badia 105 galeres amb les quals devers Sicília partí; i al nostre port vingueren l'Emperador Carles I i son presoner el rei Francesc I de França; i tots temps venien galeres genoveses, i pisanes, i del Sant Pare; i així un cirurgià de Pisa va establir-se en nostre vila i en la nostra església parroquial foren batejats varis infants nascuts en les dites galeres o en les castellanes així com també un moro que agafaren a Sicília les galeres de l'almirall Cardona.

De la vida social palamosina en l'època estudiada pot fer-se'n hom càrrec amb la relació dels distints oficis i el número de llurs conreadors.

Apotecaris	2
Assaonadors	1
Botiguers	3
<i>Bombarders</i>	1
Bracers	20
Basters	1
Barrilers	20
Calafats	12
Calceters	2
Carnissers	1
Cerrallers	3
Cirurgians	3
<i>Coralers</i>	1
Corders	5
Corretgers	1
Duaners	1
Escrivent	1
Estudiant	1
Ferrers	5
Forner	1
Fusters	9

Consta que un d'ells és botiguer de teles.

Garballadors	1	
Hospitalers	1	
Mestres d'estudi	1	
<i>Mestres d'Esgrima</i>	11	
Mestres de cases	6	
Mainers	15	
Metge de mar	1	—
Mercaders	21	
Mestres d'aixa	17	—
Metges	1	
Matalassers	3	
Notaris	2	
Ollers	1	
Pastissers	1	
Pagesos	4	
Pescadors	15	—
Picapedrers	1	
Paraires	17	
Remendador	1	—
Sabaters	15	
Sastres	12	
Sastressa	1	
Serradors	2	
Traginers	8	
Treballadors	3	
Teixidors	13	especialitzats en lli o llana.
Vidrier	1	

Sens dubte que en aqueixa relació llevada del registre baptismal, hi manquen alguns que no hi figuraren per no ésser pare de família o padrins espirituals; la plenitud de la llista, però, ja dóna un senyal de garantia. Mercès al bon costum dels clergues de fer constar l'ofici de cada una de les persones que en el registre figuraven, pot fer-se la composició social de la vila en les edats pretèrites. Bona cosa fóra que els clergues actuals fessin lo propi.

Es curiositat llamenera per als Palamosins els noms dels avantpassats qui vivien en l'estudiada centúria: són els següents:

Arbendia, Alonis, Artiga, Agustí, Amat, Andreu.
 Bofill, Bernat, Bassa, Barber, Boixeda, Bosch, Bassó, Botet, Boixadors,
 Badia, Bertran, Baulida, Bussot, Baleny, Boixedes, Bataller, Barceló, Barcelona.

Caner, Croanyes, Compta, Carreres, Castellar, Canyer, Camps, Car-

dona, Capdevila, Comas, Canyet, Cormet, Castelló, Castellà, Caner, Calp, Cantó, Carbonell, Corretger, Casanoves, Costoms, Colls.

Dalmau, Dandi.

Esteve.

— Ferrer, Ferran, Floris, Francesch, Fonallet, Feliu.

Gill, Gras, Gafarot, Gamirà, Gallart, Gispert, Guàrdies, Genovés, Gotes, Garau, Gorgoll, Graus, Guinau, Garí, Garrell, Geli, Galí, Gurga, Gener, Gaus.

Hargues, Hereu, Hortal.

Illa.

Juny, Jutge, Joan.

Llamps, Llitrà, Llausàs, Lleó, Llíria.

Massot, Maria, Massó, Menestral, Moreu, Mosso, Miquel, Maruny, Massoni, Mascort, Maig, Miralles, Mauri, Maimó, Moret, Meris, Macayo, Martí, March, Metge, Malira, Majoria, Mercader.

Oliver, Oller, Orsal.

Pinol, Pena, Pallisser, Puig, Pascual, Pi, Pla, Pons, Prats, Pagès, Palau, Pujol.

Ribes, Romaguera, Roger, Rotllan, Romans, Riera, Ribot, Roig, Ros, Ropidera, Rasedor, Romàs, Real, Roqueta.

Saus, Soler, Sabater, Saguer, Spinell, Simon, Sicars, Simó, Sala, Serradell, Salamó, Salomó, Salvador, Servià, Salvà, Sureda, Serra, Saló, Seneri.

Torres, Turró, Tomàs.

Ullet.

Viader, Vinyals, Vernós, Vidal, Valentí, Vehils, Vergoñós, Verdera, Vilar.

(Continuarà)

Del llibre "Popularitats"

Obra XIII de l'inimitable poeta En J. M. Lòpez Picó

Cançó de l'Empordà

O terra sense enyorança,
oberta de bat a bat!
Prens i deixes com ta dansa:
per a entrar no cal frisança,
ni, per a eixir, comiat.
T'enlaïres amb tan bon aire

que no forces els camins:
més plana com més enlaire,
perquè no perdessis gaire
l'aire de mar terra endins.
Reialesa del teu rostre
i llibertat de ta gent:
a la plaça, el cel per sostre,
dius la llei de casa nostra:
poble, mar, i sól i vent.
D'aquests presents que tu dones
nostre cant n'és el ressò.
Tu, que els poetes corones,
acull-los en tes rodones,
ells, que et tornen el teu do.
La sardana va espaiant-se
sense adéu de comiat.
Donem-nos les mans: s'atansa
el moment de fê una dansa
que també fos un combat.

Campanes

Rialla d'l cel, campanes:
cor batent, a cada volt,
salta el goig del dring al sól
com els grans de les magranes.
Campanes, convit del cel:
cada repic una ofrena;
damunt de la nostra pena,
abelles deixant-hi mel.
Viatge del cel, campanes:
a la plana, al llarg del sól
llisca el ressò com el vol
damunt d'un riu d'aigües blanques.

Pels camins del món

El trèvol immortal

L'altre dia, d'un d'aquests vaixells transatlàntics, grans com monstres flotants, els noms dels quals acaben quasi sempre en *ania* o en *ic*, com paraules convencionals d'una clau telegràfica, desembarcà una joveneta fresca i eixerida com una rosa d'abril. En una mà hi portava un petit sac de viatge; a l'altra, un test en el qual hi floria una mata de trèvol, olorós i verd, com els prats i els camps de la verda Erin, d'on la nena venia.

La joveneta semblava prestar més atenció al test, que al modest equipatge que portava. Un dels inspectors de duana, qui al moll tenen cura de registrar els baguls, maletes i demés entriquells dels immigrants, posà amb indiferència l'"O. K." (in cials arbitràries que aquí equivalen a *all right*) de rigor amb un guix blanc a la maleta. Mirà i olorà el trèvol, i aquest no fou admès. Per virtut d'una llei del Departament d'Agricultura, posada en vigor el dia abans, l'entrada de certes plantes europees, entre elles el trèvol, era interdit als Estats Units.

Inútils foren les llàgrimes i els precés de la pobra *Kitty*. La burocràcia duanal és incommovible. Ella podia entrar a la terra clàssica de la llibertat... i de les mil i una prohibicions; mes la mata de trèvol, la qual En *Pàtrick* arrancà del jardinet de sa casa pairal amb ses amoroses mans, perquè Na *Kitty* la transplantés i mantingués sempre verda en terra americana, estava condemnada a ésser cremada en les entranyes del monstre flotant, o a morir ofegada sobre el fons fangós de la badia. La salut de les plantes indígenes així ho exigia!

Sortosament no fou així: el trèvol, planta emblemàtica de l'enyorada pàtria irlandesa, no morí cremat ni ofegat, perquè un humil mariner del vaixell, qui també era irlandès, i per casualitat també es deia *Pàtrick* com el jove de la formosa *Kitty*, arrancà el test de les enguantades mans del duaner, i acaronent-lo amb ses mans grosses i fortes d'home de mar, el portà amorosament a sa cabina, on el trèvol florirà olorós i verd com els camps i els prats de la bella Irlanda.

O, illa Esmaragda, heroica i màrtir! Tu, com el simbòlic trèvol de Na *Kitty* i d'En *Pàtrick*, els teus fills, no pots morir!

J. VENTURA I SUREDA

Nova York, Setembre de 1921.

Elogi d'una barca velera

(Poesia llorejada en els Jocs Florals de la
vila de La Escala, celebrats enguany.)

Barca verda a l'esperança
que rumbeges a compàs
—cada embat un pas de dansa
com un salt de contrapàs—
de l'oreig que en té migrança
de ton ventre i ton domàs.

La vela és gipó de festa
que guarneix ta bruna pell.
Quan se gonfla l'alba vesta
sembla un pit de jovincell.
Cada corda és arc de gesta,
cada estrip, floc de serrell.

Cada rem te mou lleugera
amb un viu pessigoleig.
Cada cant de l'amor vera
una estrofa de festeig.
Cim el pal riu la bandera
tremolanta de mareig.

Barca gràcil i bonica
que te'n vas cada matí.
I t'esfums de mica en mica
com record de pelegrí.
Més d'un cor per tu somica,
per l'amor i son llatí.

Barca que t'esmunys ramenta
per la mar amb bon delit.
Tu desfàs amb gràcia rienta
el fistó que t'ha seguit.

I com núvia vas contenta
a ajuntar-te a l'Infinit.

Mar endins portar voldria
a la Verge que m'atrau
—la donzella blanca i pia
que el meu cor ha fet esclau—
Barca verda jo voldria
fer les noces pel mar blau.

SIXT VILA

El país lluminós

Meridional

(Continuació)

Reposà el narrador. Els oients, com esglaiats, interrogaren:

— I ha acceptat?

— I se'n va?

— A Londres?

En Robert signà amb la testa i tothom callà com al pas d'un dol. El sol daurava restobles i boscatges i arruixava espurnes en la mar blavissa.

Un dels pagesos, amb un sospir, mormolà:

— Dòs jo no m'hauria mogut ni em mouria de casa per rès del món!

— Ja ho dius! Que no has sentit tocar les hores? Dugues mil lliures esterlines, no pas catalanes!

— I quan és això?

— Deu mil duros d'or.

El pagès temorec va gratar-se la pelussera embardissada i, alterat, proferí:

— Punyeflis! Ja fa rodar el cap això!

En veritat fora una ridicolesa no abraçar la fortuna que venia tant llisquívola com un vaixell al llom de les onades. Va acomiadar-se Robert dels humils, acotats de tota la vida a la gleva, i, sense entretenir-se en contemplació, dut per les ales de la frisança interna, novella, retornà prestament a la vila on havia d'enllestir els preparatius de viatge. Si l'amada hagués viscut, quin goig el de poder-li brindar un riure de la fortuna a la claror de les antorxes nupcials! Mes aleshores el goig de la mudança era gris, opac, fret; desa-

rrellant-lo de sa vida quieta i plàcida el transformava en aventurer. I sa primera aventura fou la de veure en esguard d'amics el serpeig de l'enveja.

* * *

Una delícia en el viatge; una desil·lusió en el país nòrdic..... Malgrat de viure en primavera, el sol no apareixia mai en el cel fuliginós d'una monotonia aclaparadora. Els jorns laborables s'enfonyava Robert a la tasca, com si fos dintre una mina, i sa nostàlgia s'apaivagava. Però el matí de festa venia, i l'enyoradís de llum eixia al camp, feia llarg camí per arribar a boscos i pujar a muntanyes. Mes arreu, la mateixa grisor colpidora. Una boira espessa, arapadissa que omplia fondals i torrenteres, que s'estiragassava com una mortalla pels rostos fins a cernir les preeminències dels tossals, caparons i muntanyes, que en la urbs murava carrers i delia monuments; boira enteladora de tots els vidres; boira cegadora de totes les mirandes, qui feia cornar de patira tots els vaixells, qui feia perdre l'erma als vianants.

Robert, mitigat, pogué veure, un jorn com s'esqueixaven les gasses vaporoses. Partí al camp per contemplar païsatges; mes tot era despullat i la vegetació, d'una grogor de rovell; molts dels arbres se negaven en xopolls fangosos, i en els gorgs hi havien pans de gel. Ni un cant d'ocellada; ni una nota clara en tot el restoble. Per les carreteres corria joventut, tota abrigassada, filant, com un llampec, en bicicleta. Les muntanyes eren ermes de pasturatges. I en la ciutat, a defalt de boira, s'espargia una fumera sutjosa, i la pluja durava jornades i més jornades, com un càstig del cel, omplint rues i carrers de brac i biots.

Un jorn, en la crua grisor de l'atmòsfera, En Robert obirà el sol, mes podia mirar-se fit a fit, perquè era senzillament un disc llotós que en la boira es dibuixava borronejat. Va entrar-li un enyorament profund, que el neulia, de les amplades lluminoses on els coloms despleguen les ales; de les prades on peonen balancejant, les oques albes, com matrones obeses; de les platges tèbies on arriba la besada de l'amorós garbí; i de la mar brillant i blava sanatori de xacres i vellúries. Aquestes imatges li acaparaven la ment, fins en la realització dels negocis, i a lo millor, havia d'abandonar-se al record, havia d'entregar-se plenament a l'enyorança.

El millorament del vestir, els afalacs que sa posició arrencava, foren motiu de consolació; mes com fos que aqueixos goigs no eren sinó de vanitat i Robert no tenia ni un bri del defecte més estés en els homes, l'enyorament neulidor adquirí proporcions alarmants de malaltia.

Sentia fred al moll dels ossos i en el cor, un rosec opressiu. Trobava avorrible l'idioma que havia d'apendre de nou, com ha de fer-ho un instrumentista de falsa posició. Li havia semblat, per son estudi persistent a Cata-

lunya que n'era dominador de l'anglès, i de no haver disposat del valiment d'un compatrici, travesses i dificultats hauria tingut sa delicada missió.

El català, anomenat Joan Pi, procurava rellevar aquell esperit amb diversions picantes que l'home sobri expel·lia amb l'aversion amb que es rebutja un verí. El compatrici va finir la provatura tot dient que l'emigrant no tenia remei i estranyant-se que els experts directors de la gran societat haguessin sofert l'erro d'exaltar un home d'esperit pobre i curtíssim. Entre ambdós catalans esclatà, d'antuvi, l'expansió que dóna el sentiment de pàtria, però la diferència de costums produí el rompiment immediat sense que ni un ni altre n'haguessin pena. Més s'accentuava l'aperesia mental del trasplantat, més gosadia punxava a l'altre per a fer-li l'encamalleta.

Hores i hores passava Robert davant la xemeneia abrusada amb una manta als peus, contemplant les fotografies del seu país radiós que eren dels bells boscatges on ell transitava i les belles cales on desplegava sa fantasia.

Un dels lloctinents en el negoci era un anglès, Mr. Sower, qui havia una filla, de nom Mary, de vinticin anys alta i esprimatxada, assats gràcil. Mentre durà l'expansió dels compatricis, va mantenir-se l'anglès en freda cortesia; però quan per a Robert no hi hagué persona interessada en procurar-li distraccions, que altra cosa semblava no exigir sa nostàlgia, Mr. Sower li oferí intimitat i l'ajuda en la performança dels negocis. De primer espaiat, després seguit, li brindà un lloc d'honor a la taula, a l'hora del te, i allí Mary feia música i amostrava ses pintures. En natural rodament d'esplai, Robert ensenyà també sos dibuixos.

Bon punt oberta la intimitat, la jove anglesa, amb esparpall espontani, féu sortir a passeig el malinçònic, i al mateix front del casal, a guisa de camarada, va repenjar-se de son braç, mentre sos ulls blaus guspirejaven i sos llavis somreien. Al contacte, fremí Robert, com si rebés una punyida, en lloc d'una moxaina. El record de la morta li brollà decontinent.

Mary parlava de mil menuderies amb una rapidesa que costava de seguir, amb una gràcia tota enlluernadora, encara inconeguda. Robert, només havia conegut les carícies tènues d'una dona nialta, i com que el seu cor per respecte a l'amor truncada, s'era convertit en estany reclus, va despertar en aquella avinentesa com un dormilec a so de trompes. Sentia un desbaïllament de totes les seves fibres. S'havia cregut inalterable. I havia de reconèixer la dolça i crassa emoció de sentir en son braç la càrrega de la donzella, i a voltes en la sua mà el folleig de la de sa companya, la qual a pretext de distreure, amb desig de curar, apel·lava a totes les joguineries d'aspecte innocent i no gens criticades. Mary va acomiadar-se amb una espurna de malícia deceladora de son empenyament i del triomf aconseguit.

En jornades successives se veieren sens falla i prengueren solaç, de braçet, per Queen Victoria Street i Charing Cross Road. Certament s'aplaçà l'enyorança en l'esperit de Robert. L'idioma ja es plegava a son voler i

lloes recollia per sa facilitat de parla; un bon èxit de negoci fou goridor re-meï, i, u i jorn com afavorits d'una mercè divina, el sol, el sol blanc i radiós els il·luminà brillantant la terra grisa.

—L'istiu aquí és una maravella, digué Mary.

Robert eixí entusiasmat de veure el gran astre. Estava curat. Ni enyorança ni records. Totes les coses expedien un brill alegre i els seus ulls de malalt que s'havien omplert d'aquella claror mate, grisa, brillaven com totes les coses. Sentia una agilitat en tot el cos que hauria pujat sense fatiga a la muntanya més alta. Li era plaent el saltironeig de 'a perdiu qui riolera se'l mirava maliciosa, ara fent l'ullet, ara movent la testa, ara en calma i fit a fit.

No sabé com, però Robert trobà disposat a Hyde Park, en grat solei, un dinar agradívol amb vins generosos i la golosina de fruita daurada, que en aquell temps era un car bocí.

Deia Robert:

— O! Si jo arribo a saber que el sol eixiria! Amb claror d'estrelles fóra eixit i a una muntanya pujat per disfrutar-ne des de la sortida fins a la posta.

Ella respongué que no l'espantava el retràs del retorn, que podrien admirar la posta des de siti escarit. I tal feren en goig que no és en dir, perquè l'astre, lliure de boires i de calitges, va pondre's deixant un ròsec de foc.

Mary es recalçà en el braç de l'estimat i va mirar-lo apassionada. Ell va ésser temptat d'agafar amb les dues mans aquell capet de nina i petonejar-lo. El record de la morta esvaní la temptació, i, com si la nostàlgia enterenyinés de nou el seu esguard, En Robert, lívid, emmudit, va seguir la ruta, igual que si fos en plena solitud.

En el repòs de la cambra, va judicar-se feliç, per sa fortalesa espiritual. Podia ell entregar-se a aquella de qui no en coneixia la història? No era de pensar que la dona de vinticin anys havia recaptada l'amor de molts de jovincels? Al costat de la figura esquiva i despreocupada sublimava's el record de la qui fou temorega i humil, recatada i primmirosa Tota la visió del que fóra estada sa vida nupcial li apareixia: prosaica i obscura, però immaculada i feliç. L'esperit fort es refermava en la decisió. Si Mary insistia en emprendre-lo, un clar menyspreu li toldria el propòsit, li ofegaria l'astúcia.

Com si ja bastant a apagar el desig amorós fos estada la sua indiferència, no va rebre ja més invitacions familiars, i Mr. Sower, si bé servà una correcció pulquèrrima, donà entenent que havia per al malalt la tendra sol·licitud aconhortadora.

—Millor. Així m'agrada. Això volia, va dir-se Robert, com si reblés l'armadura del seu esperit.

Al jorn assoleiat succeïren molts d'altres de pluja continuada i de boira persistent. El nervosisme s'exacerbà, ajudant-hi no poc el descalabre d'un defalt de negoci. Va sentir-se Robert capolat d'ossos; no tenia ganes de menjar ni mareia de sortir. La febre el prengué una vetlla, i deliri tras deliri,

arribà a calmar-se; i, obrint els ulls serens, obrirà amb trajo i posat d'infermera, la rossa Mary. A sa cura i guarda ella el mirava amorosida, i llesta, li estufava el coixins i l'acotxava dolçament.

—Quina mà t'hauria agombolat, o estranger díssortós, si jo no arribo a ésser en esta espona? Abandonat a flàmules sense cor i sense mires tu i tot lo teu hauria anat de mal borraç!

Açò deia la mirada entendreïda i dolça de Mary.

El malalt havia de somriure amb la forçada gratitud del qui accepta un favoriment a contracor. Atenció i galanesa daven dret a immiscuir-se en els detalls més nimis de la vida de l'estranger. Malhumorada, sotjava de reull, el retrat d'una bella donzella: açò a la vista del malalt que quan aquest dormia s'apressava a agafar-lo el retrat i a estrenyer-lo entre ses mans nervioses, certa i segura de que la dona aquella privava l'assoliment de la seva amor. Per això, no pogué cloure en la seva ànima l'onada de viva galivança quan a sa humil requesta, en ocasió rodada, li respongué el malalt que era la imatge d'una morta. A seguit d'aquesta sabuderia, se multiplicaren els assalts d'emprenament que podien ésser fets amb tota la tendresa i llibertat que ofereix l'atenció d'un inferm. Una volta, en eixugar-li la suor del front, va besar-lo castament, anhelosa de que la carícia refrigerés la pell abrusada. Robert semblà content de la delícia. En el moment de més lucidesa i repòs de les jornades, el malalt demanava que Mary llegís el llibre de pietat i ella ho feia amb molta d'emoció; tanta, que el malalt no pogué menys de manifestar la sospita:

—Ets protestant?

Ella, molt consternada, abaixà el cap. Entre ambduques ànimes va interposar-se una gran barrera d'ençà de la revelació de la fe. El malalt ja no manava que llegís oracions als Sants i a la Verge perquè el recit havia de tenir la fredor d'una campana i la buidor d'un tabal. Sandarejats, irredemptes, se miraven com si un glavi invisible els hagués ferit de mort. En l'esperit de Robert hi surava més la deslliurança que la consternació, però en el de Mary la tempesta horrible s'hi desfeia; l'amor volia eximir-la dels arrels hereditaris, garfidors, infrangibles. No anà a molts de jorns que la rossa damisel·la, compareguent a la cambra del malalt, riallera i xiroia, com il·luminada de nova claror, va dir a baixa veu tota commosa:

— O, Robert! Jo vull ésser devota de la Mare de Déu. T'agradarà?

La confessió declarava l'amor. De respondre-hi afirmativament, s'establiria una intel·ligència ànima que ben lluny era de desitjar Robert. Per ço, més sofrent que mai, respongué:

— Tu mateixa.

Ofrena i menyspreu s'enconcaven sota el porxo de les fredes paraules. Mary, de cop, llençà un plor, en crisi inapagable. Robert anava pal·lidint com minsa flama.

El metge, sorprés de trobar-lo empitjorat, recomanà repòs absolut i l'evitació del més lleu sotraqueig; i suspecte de que la fotografia de la morta i dels paratjes lluminosos fossin causa de la greuetat, ell, de ses propies mans les abscondí.

De la greuetat va dar-se compte l'enyoradís, tant per sa debilesa com per les precaucions facultatives. Una idea persistent el torturà. La seva promesa morí sentint les moxaines de l'enamorat i ell moriria sentint les d'una dona profundament enamorada. O no! Una salvació hi havia en aquell naufragi horrible. I la salvació era senzilla: abdicar de la fortuna que no era sinó malaurança i fúger del país nòrdic, com fuig de la fred una aureneta. En veient el sol radiós, i els núvols rosa i en aspi ar la brisa tebiosa que rissa el Mediterrani, ell recobriria la vida que anava escolant-se i exhaurint-se com un reguerot escàs en terra eixerreïda. Amb esforç de parla ho digué al metge, i el metge contestà que bé podria ésser ver el dolç averany, però que la realització encloïa el perill del viatge.

—No! Ja iré en vapor! Ja iré en llit des d'aquí a casa!

Mr. Sower va renyar-lo, al·legant que sa determinació era una puerilitat que havia de pagar cara: potser amb la mort en el camí, o seguir amb la pobresa tota la vida.

Signava la testa del malalt negativament. Només de pensar en el viatge vers la llum, el cor s'amplificava i l'esperit s'alleugeria.

Mr. Sower insistí familiarment oferint sa pròpia llar per a curar la malaltia i l'assistència, a tota hora, de sa bona hereva. Aquesta, com guerrer sobrat, callava.

Contrastant, en Joan Pi deïa a son compatrici amb fresca rialla als llavis:

— Es lo millor. El vent de la pàtria et curarà. Jo ja t'acompanyaré.

L'enveja del sou magnífic revestia tals paraules de dolços agalius.

I així, després del curt temps necessari als preparatius, el malalt, fou pujat a pes de braços a la cambra d'un vaixell.

(Continuarà)

Crònica local

Alguns banyistes han disfrutat de la mar fins gairebé a la vetlla de Tots Sants. Vingué, però, de cop el tramuntanal; corregueren els fusters a retirar les casetes que lloguen; una caseta fou emportada pel vent. I ja tenim a la platja la visió d'hivern; el llarg i ample sorral nu d'entriquells i visitants d'istiu és tota per les immenses xarxes de terenyines que, com pells

de balena, impressionen. I ja els casinos han plegat els toldos. Les llars se fan més amables, i sobretot, una biblioteca amb un bon escalf de lectors és un encís. No se'n disfruta gaire d'aquest encís a Palamós.

Comencen a l'Octubre les cerimònies religioses d'importància. En l'Octavari consagrat al Sagrat Cor de Jesús predicà el P. Josep de Besalú. La Capella de l'Orfeó «Ocellada» cantà motets durant l'octavari i el jorn de la festa l'agradable missa de Tassi. Se lluien els solistes Na Nativitat Roure i els senyors Suñé, Pérez i Prats. S'hi troba a mancar en la Parròquia el Vicari Mossèn Miquel cridat al servei militar.

Tothom està impressionat per la dura guerra del Marroc en la qual hi combaten 33 palamosins, els noms dels quals mereixen ésser aquí amb totes les honors consignats:

Benet Servià Suris, Joan Gelabert Crosa, Jaume Buscarons Juli, Segond Salixs, Sebastià Barbé, Manel Rua Armengot, Rosend Coll Corominas, Josep Coll Roset, Joaquim Condom Simon, Josep Alfambra Camps, Dionís Cumí Fàbregas, Joan Rayné Radó, Josep Llovet Solà, Sants Figueras Turró, Joan Bachs Simón, Joan Gou Plaja, Jaume Miró Gubert, Fernand Rua Armengot, Enric Vilahur Flaquer, Josep Buxeda Bofill, Agustí Pericot Cotí, Tomàs Radresa, Baltasar Gibert, Angel Ramirez Navarro, Manel Martinench Vergel, Antoni Naco, Joan Reig Radó, Ramón Plà Noguer, Josep Prim Gafas, Alfambra, (sargento); J. Vila, (T, Extrangero); N. Galceran, (id id); J. Frances.

Déu els lliuri de la mort i els retorni a la llar sans i sauls.

Una impressió atterradora causa la baixa dels marcs. Noves vénen d'Alemanya que allí tothom treballa a tot estrop. La depressió d'ànim és més forta, perquè ja es disfrutava la seguretat d'un giro important. Contra totes les dificultats, s'han fet remeses de taps a aquella nació. S'anima un xic la fabricació de discs però sens arribar a una millora [de valor. Les vendes de primera matèria són forçades. Breu, dura la crisi encara però amb unes clarianes en sa negror.

Amb un treball assidu del Diputat a Corts Sr. Albert l'expedient de la desviació de l'Aubi ha anat avençant. L'Ajuntament per unanimitat, acordà hipotecar la Casa de la Vila, en garantia de 25 per 100 del cost de les obres que són a son càrrec i que serà pagat en la següent forma: 10 per 100 en el curs de les obres i el 15 per 100 en el transcurs de 20 anys. Veurem, doncs, a no trigar l'anhelada millora.

Altra obra imprescindible és l'arranjament de l'escollera del moll. Va celebrar-se a la Casa de la Vila una Assemblea en que assistiren tots els elements representatius de la població i a la qual s'adheriren tots els parlamentaris. El projecte de recomposició i complement, valorat en 750.000 pesetes és ja aprovat; falta conseguir la subhasta.

Ha passat algun dia en que el port feia recordar la vida activa d'ante-

riors anyades. Sol donar-li traït l'embarc de caixes d'aglomerats de suro.

Una excursió va oferir el consignatari Sr. Albalat amb motiu d'anar a veurer la balena agafada a Cadaqués. Costava el passatge 5 pessetes, i molta de gent, àvida d'esplai, va acudir-hi i va disfrutar de veure el Mediterrani i la Costa Brava però no del cetaci.

El vapor Antzonekoa fa el cabotatge entre nostre port i el de Barcelona.

Diversions, les mateixes invariablement. La joventut omple els balls i el cine amb una ferma continuïtat.

La Companyia d'August Barbosa ha posat en escena *La cartera del muerto*, *El pecado de mamá* i *En mitad del corazón*.

Els gurmans de bolets han de guarir perquè, en comptes d'aigua tenim vent. D'una banda és preferible que aixís sigui, puix ens lliurem dels aiguats; però aquell perfume de pinatells i rovellons a la llauna no serà ni tastat, de seguir aixís el temps. Com veritables obrers d'empenta, qui realitzen vaga, tal les pageses per no vendre ous al preu tasat.

Plegaran, segons informes, algunes botigues del carrer Major. La família d'En Nicet Casanovas se disposa a emprendre viatge per anar a viure a La Havana; En Benet Pou ven sa botiga de calçat. En canvi retorna per reobrir el negoci de carnisser, En Francisco Miquel (a) Grill.

De jovent escampat, un gavadal. Uns per cercar via de comerç, altres cridats per les armes.

L'Agrupació Catalanista, ha obert el sisè curs gratuït de llengua catalana.

En la votació de conserge del Cassino «La Unión» ha quedat elegit N'Adolf Torrent.

Al Centre Federal s'obrí una subscripció per costejar un monument en la tumba d'En Deu d'Olot.

L'Orfeo «Ocellada» prepara un concert ordinari per a aquest mes i un d'extraordinari per a Desembre en que es donarà el drama líric *Retorn*. Els ensajos d'aquesta obra ja són intensos.

En el gran aparador d'En Casamiquela ha estat exposat un edredon, que és una vera filigrana eixida de mans de monja.

En l'últim ball de societat de l'Agrupació Catalanista, debutà En Modest Roca amb un aparell de timbres fet d'ell mateix.

Moviment del port.

Vaixells entrats durant el mes d'Octubre de 1921.

1, Veler, Montserrat; 2, veler, Teresa; 3, veler, Paulita; 4, vap., Cisneros; 5, veler, Maria Rosa; 6, veler, Montserrat; 7, veler, Anna Maria; 8, vap., Hamm, (alemany); 9, veler, Joven Paquito; 10, vap., Antzonekoa; 11, vap., Almagro, (inglés); 12, veler, Joven Paquito; 13, veler, Carmencita; 14, vap., Mont Sant; 15, veler, Anna Maria; 16, vap, Antzonekoa; 17, veler, Joven Paquito; 18, vap., Cano, (inglés); 19, veler, Figlio Vittoria, (italià); 20, veler, Felix Martí; 21, vap., Antzonekoa; 22, veler, Teresa; 23, veler, Montserrat; 24, vap., Mont Cenis (francés).—Total, 24.

Caixa d'Estalvis

Mes d'Octubre

Nombre d'imposicions	Quantitats imposades	Reintegras	Quantitats pagades	Llibres noves
85	4886	27	10061'55	2

Registre civil

Mes d'Octubre

Naixements.—1, Angela Darné i Marsillac.—2, Nativitat Ramos i Sanchez.—3, Rosa Perxés i Rovira.—4, Pilar Machuca i Casademont.—5, Gustau Hernández i Ramonet.—6, Filomena Llorach i Mundo.—7, Josep Joan i Vingut.—8, Josep Hernández i Lòpez.—Total, 8.

Defuncions.—1 Ferran Vergés i Genovés, 48 anys.—2, Pere Caselles i Teixidor, 18 anys.—Total, 2.

Matrimonis.—1, Francesc Conchs i Guich amb Josefa Costa i Albanell.—2, Rogeli Mont i Maruny amb Marina Palet i Castelló.—3, Joan Martí i Llambí amb Teresa Serra i Quera.

Tallers Tipogràfics LLORENS CASTELLÓ—Palamós,